

Tukkumarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumin kokous 13.9.2022

FINGRID

Agenda

1. Avaus
2. Ajankohtaiset
3. Markkinamuutokset
4. Säätekapasiteettimarkkinoiden tiedonvaihdon kehitys
5. ENTSO-E yhteistyö ja regulaatio
6. Muutokset tuotantosunnitelmien toimitukseen
7. Muut nostot ja vapaa keskustelu

Avaus

Ajankohtaiset

Tiedonvaihtokehityksen suunnitelma

- Tavallaan jatkoa ”Tiedonvaihdon isolle kuvalle”
- Suoraan kehitystoimenpiteistä koostuva roadmap osoittautunut vielä haasteelliseksi luoda
- Suunnitelman tarkoituksena luoda raamit ja perustelu kehitystyölle
- Ajatuksena julkaista syksyn aikana

Kansallisten osapuolitunnusten hallinnointi

- Tiedonvaihdossa hyödynnetään edelleen vanhoja, ns. kansallisia, 3-4 merkistä koostuvia osapuolitunnuksia
 - Muun muassa käytettäessä Ediel-sanomia MSCONS ja DELFOR
- Kuitenkaan näiden tunnusten hallinnointi (esimerkiksi uusien luonti) ei ole tällä hetkellä selkeä prosessi, josta olisi kerrottu avoimesti
 - Myös listaa jo olemassa olevista tunnuksista ei ole saatavilla julkisesti eikä ehkä tällä hetkellä edes ylläpidetty kenenkään taholta
- Fingrid on havahtunut asian nykytilaan ja tulee tekemään tarvittavat toimenpiteet edellä mainittujen asioiden muuttamiseksi

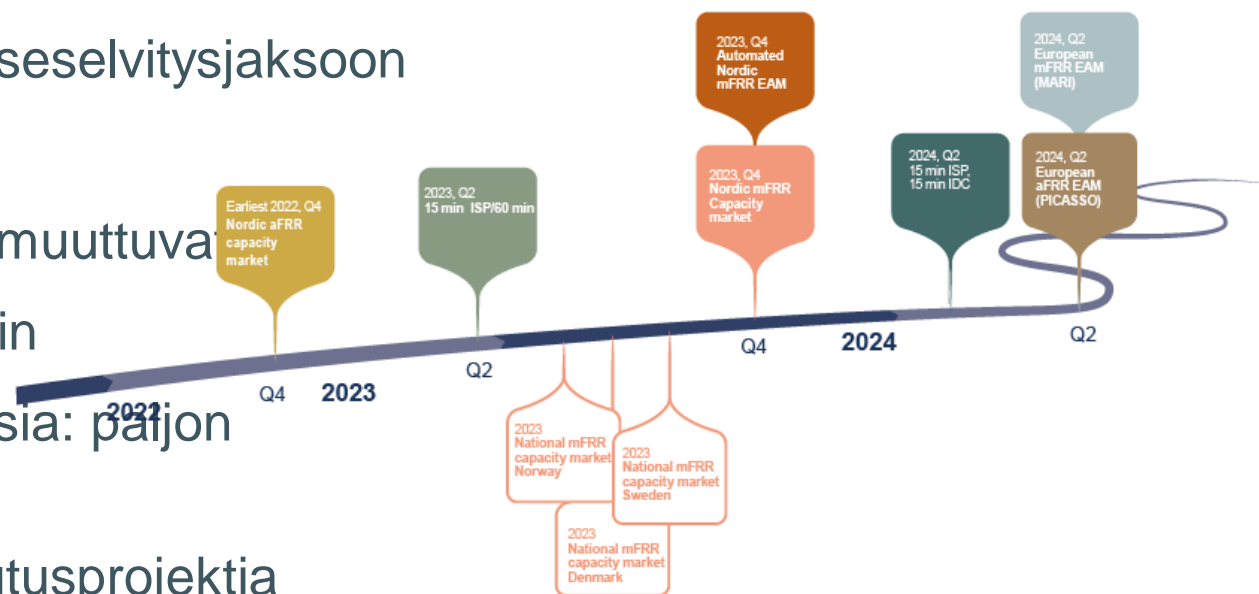
MSCONS

- Talvella keskusteltiin tilanteesta, jossa JVH:n MSCONS-kyvykkyys oli päättynyt, ja teollisuusverkko ei enää saanut mittauksia MSCONS-formaatissa mikä aiheutti haasteita taseselvityksen osalta
 - Ongelmasta keskusteltiin DH:n kanssa, ja DH päätyi muuttamaan sopimusehtojaan niin, että tietoja voi saada Hubista myös ilman sertifiointumista
- Ongelma ratkesi
- Nyt noussut esille tilanne, jossa alkuperätakuuseelvitystä varten FG tarvitsee tietoja MSCONS-formaatissa, mutta osapuolilla kyvykkyys uhkaa loppua
- Asiasta keskusteltu sisäisesti

Markkinamuutokset (Tasehallintahanke NBM)

Tasehallintahanke

- 2019 alkanut laaja hanke:
 - Pohjoismainen tasehallintamalli uudistuu
 - Otetaan käyttöön useita uusia reservimarkkinapaikkoja
 - Siirrytään 15-minuutin kaupankäynti ja taseselvitysjaksoon
 - Paljon sääntöuudistuksia ja sopimuksia
 - Asiakkaiden toimintatavat ja järjestelmät muuttuva
 - Lisää automaatiota valvomon prosesseihin
 - Merkittävä määrä IT-järjestelmä uudistuksia: paljon muutosprojekteja sekä uusia järjestelmiä
 - Kymmenkunta eri vaiheessa olevaa toteutusprojektiä
 - Erittäin haastava kansainvälinen yhteistyöympäristö: myös aikatauluhaasteita
 - Kaikki vaiheet valmiina noin vuonna 2025

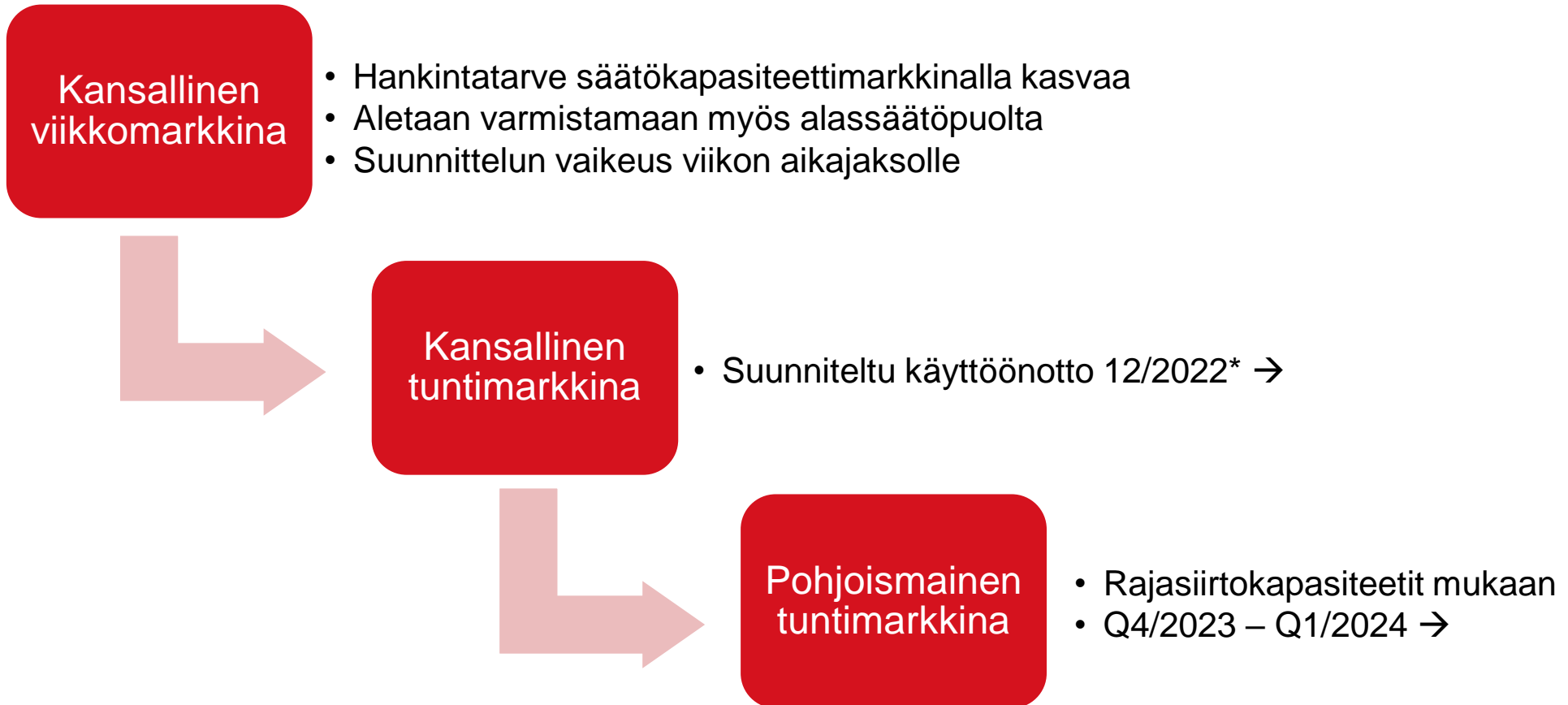

Muutokset pohjoismaisessa tasehallinnassa

Säätökapasiteettimarkkinoiden tiedonvaihdon kehitys

Säätökapasiteettimarkkinoiden kehitys

Säätökapasiteettimarkkinoiden kehitys

Nykyinen toimintamalli

- Viikkomarkkina
- Hankinta tehdään aina viikoksi kerrallaan
- Tarjoukset jätettynä D-4 klo 12 mennessä [EET/EEST]
- Hankinta viimeistään D-3 klo 12 mennessä [EET/EEST]
- Energiatarjoukset on jätettävä vuorokaudeksi kerrallaan edellisenä päivänä klo 11 mennessä [EET/EEST]
- Säätökapasiteettimarkkinalla hankitaan ylössäätökapasiteettia

Tuleva toimintamalli

- markkina-aikajakso 1h
- Hankinta edellisenä vuorokautena (D-1) kaikille seuraavan vuorokauden tunneille [CET/CEST]
- Tarjoukset jätetty D-1 klo 9:30 mennessä [EET/EEST], eli ennen spottimarkkinaa
- Hankinta julkaistaan D-1 klo 10:30 mennessä [EET/EEST]
- Hankitaan ylös- sekä alassäätökapasiteettia*

*alassäätökapasiteetin hankinta aloitetaan vaiheittain, ja hankintamääriä kasvatetaan vuoden 2023 aikana

Tiedonvaihto uudistetuilla markkinoilla

- Kaupankäyntijärjestelmänä säilyy edelleen VAKSI
- Käyttöliittymä + sanomatoteutus ECP/EDX kautta
- Tarjousten rakenne muuttuu pohjoismaisesti yhteensopivaksi

Nykyiset tuntimarkkinat

Aika	Määrä (MW)	Hinta (Eur)	Säätöobjekti (RO)	Aggregointi		
31.08.2022 01		5,0	3,10 RO_TESTBSP1			
31.08.2022 02		5,0	3,10 RO_TESTBSP1			
31.08.2022 03		5,0	3,10 RO_TESTBSP1			
31.08.2022 04						
31.08.2022 05						
31.08.2022 06						
31.08.2022 07		5,0	3,10 RO_TESTBSP1			
31.08.2022 08		5,0	3,10 RO_TESTBSP1			

Tuntitason mFRR kapasiteettimarkkina

Tarjouksen numero	Suunta	Hinta	Min tarjouskoko	Volyymi per tunti																								Tarjoustunnus
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1	Alas/Ylös	3,1	4	10	10	10				10	10	10															asdasdhasdkjhasdjhasdjas	
2	Alas/Ylös	2,5	-					5	5	5	5	5	5	5	5	5	5										asjdhasdskajsdkajsdhasd	
3	Alas/Ylös	4,6	1			2	2	2	2															2	2	2	2	asdihasdhaksdjhaksjdhasd

Tiedonvaihto uudistetuilla markkinoilla

- Tarjouksen tiedot
 - Suunta (ylös/alas)
 - Päivä (CET/CEST)
 - Kapasiteetti, 1 – 24 volyymia
 - Hinta (1 hinta per tarjous)
 - Säästöalue (Etelä/Pohjoinen)
 - RO-tunnus (Fingridin niin vaatiessa)
- EDX palvelu tälle markkinalle tulee olemaan FI-MFRRCAP
- Tarjouksia voi myös jättää pelkällä ECP:llä, jos EDX ei vielä ole käytössä

Tavoiteaikataulu ja tulevat vaiheet

- Poikkeuksellisesta markkinatilanteesta johtuen tuntimarkkinan käyttöönottoa on pyritty aikaistamaan alkuperäisestä aikataulusta
 - 2-vaiheinen käyttöönotto (manuaalinen/sanomatoteutus)
- Syys-lokakuun vaihe implementointiohjeen julkaisu
- 6.10 webinaari reservitoimijoille ja sidosryhmille
- Market trial (simulointijakso) 7. – 13.11 arkipäivinä
- Go-live (manuaalinen): Tavoite ottaa käyttöön vuoden 2022 aikana. Riippuu regulaatioprosessista ja käyttöönottotesteistä.
- Sanomat mukaan alkuvuodesta 2023

ENTSO-E yhteistyö ja regulaatio

ENTSO-E yhteistyö

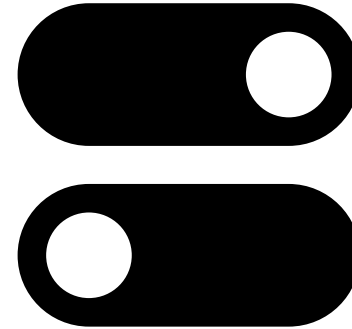
- Implementing Regulation on Data Interoperability and Access oli kommentoitavana
- ET lähetti Komissiolle omat kommenttinsa IR:stä, nämä olivat hyviä huomioita
- Keskustelimme aiheesta Datahubin kanssa, ja todettiin että voisi olla jatkossa hyvä koordinoida IR-työtä yhteisesti (vähintäänkin DH ja FG välillä) ja ehkä perustaa myös yliorganisatorinen työryhmä
- Kiire asialla ei ole, sillä IR:n vaatimat kuvaukset jäsenmaiden tiedonvaihdosta tulevat ajankohtaisiksi aikaisintaan n. vuoden päästä
- ENTSO-E + EUDSO-entity perustavat vielä työryhmän, joka luo esimerkiksi ohjeistuksen vaatimusten täyttämisestä ja opastaa aiheen tiimoilta muutenkin

Implementing Act on Data Interoperability and Access

- Sisältää ohjeita ja vaatimuksia mittarointi- ja kulutusdatan keräämiseen liittyen
- Lisäksi IA:ssa kuvattu referenssimallit eri sähkömarkkinaprosesseihin liittyen
- Ensimmäisessä vaiheessa tarkoitus kartoittaa kansallisia toimintatapoja ja kerätä nämä yhteen
 - Tätä kirjastoa voitaisiin sitten ainakin teoriassa hyödyntää tulevaisuudessa, jos halutaan miettiä prosessien yhtenäistämistä
- Tarkoituksena tulla voimaan ensi vuoden alussa
 - Viimeistään 12kk voimaantulosta komission täytyy julkaista ohjeistus toimintatapojen kartoituksesta
 - Tällä hetkellä suunnitelmassa perustaa Working Group, joka loisi ohjeistuksen ja valvoisi kartoituksen etenemistä

ENTSO-E yhteistyö

- Keskusteltavaksi: olisiko tällainen työryhmä hyödyllinen?
- Ryhmän kokoonpano?
- Toiminta/tavoite?
- Muita ajatuksia ENTSO-E-yhteistyöhön liittyen?

Muutokset tuotantosuunnitelmien toimitukseen

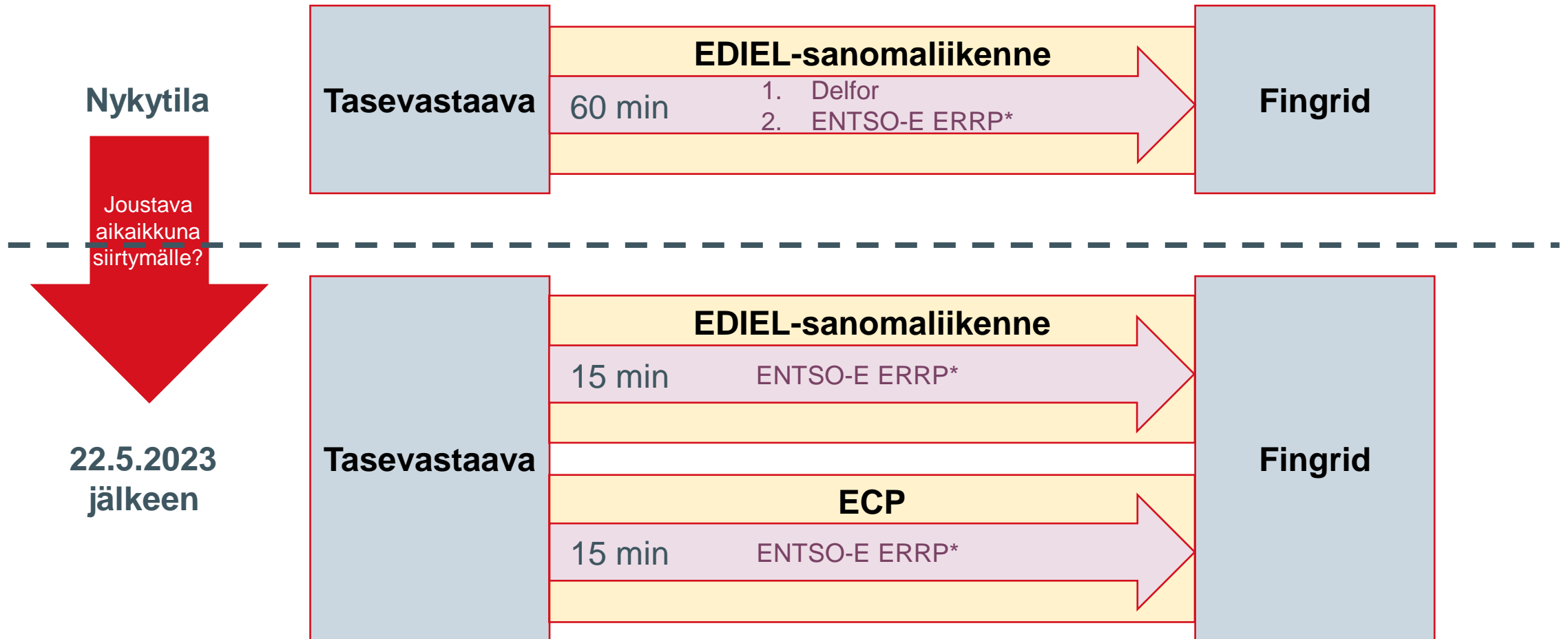
Yleistä muutoksista

- Varttitaseen käyttöönotto tuo muutoksia tuotantosuunnitelmiin toimitukseen
- Muutokset tulevat näkymään sekä Fingridin tasehallinnan ehdoissa tasevastaaville että teknisessä tiedonvaihdon toteutuksessa
- Energiaviraston vahvistettavaksi 23.5.2022 annetut tasevastaavien ehtojen keskeiset muutokset ovat
 - Taseselvitysjakson muuttuessa 15 minuuttiin tasevastaavien tuotantosuunnitelmat toimitetaan jokaiselle 15 minuutin taseselvitysjaksolle 45 minuuttia ennen tunninvaihdetta
 - Tuotantosuunnitelmia voisi ehdotettujen muutosten mukaisesti päivittää 25 minuuttia ennen kunkin taseselvitysjakson alkua, jos tasevastaava on käynyt kauppaa päivänsisäisillä markkinoilla 45 minuutin määräajan jälkeen
- Lisätiedot: <https://www.fingrid.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2022/varttitaseen-kayttoonottoon-liittyvat-ehtomuutokset-toimitettu-vahvistettavaksi/>

Muutokset tekniseen tuotantos suunnitelmien toimitukseen

- Keskeisimmät muutokset
 - Siirtyminen tuotantos suunnitelman resoluutiossa tuntitasolta varttitasolle
 - Tuotantos suunnitelmien toimituksessa käytetyn DELFOR-sanomaformaatin tuen päättymisen
 - Mahdollisuus lähettää tuotantos suunnitelmat ECP-tiedonvaihtoalustan kautta perinteisen EDIEL-sanomaliikenteen sijaan
- Fingridin tavoitteena on tarjota tasevastaaville joustava (arviolta 1-2 kk) aikaikkuna siirtymiselle 15 minuutin tuotantos suunnitelmiin, mikä tapahtuu kaikkien osalta viimeistään 22.5.2023
 - Aikaikkunan pituus määräytyy käynnissä olevasta kehitystyöstä, jossa uudistetaan täysin Fingridin tuotantos suunnitelmat vastaanottava, käsittelevä ja jakava IT-ratkaisu

Tiedonvaihdon muutosten havainnollistaminen

* = Planned resource schedule document v5.0

Tiedottaminen

- Tulevista muutoksista julkaistu tiedote Fingridin sivuilla:
<https://www.fingrid.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2022/muutoksia-tasevastaavien-tuotantosuunnitelmien-toimittamiseen/>
- Lisäksi lähetetty kohdennettu viesti tuotantosuunnitelmia toimittaville tasevastaaville
 - Samassa pyydetty kommentteja 30.8.2022 mennessä erilliseen luonnosvaiheessa olevaan tuotantosuunnitelmien raportointi- ja tiedonvaihto-ohjeeseen
 - Loppuvuodesta 2022 julkaistava ohje tulee tarjoamaan yksityiskohtaiset tekniset tiedot tuotantosuunnitelmien toimittamiselle 22.5.2023 alkaen

Muut nostot ja vapaa keskustelu

Kiitos!

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

The Fingrid logo consists of the word "FINGRID" in a bold, red, sans-serif typeface. The letters are closely spaced and have a consistent weight throughout. The logo is positioned in the lower right quadrant of the page, set against a white background that is part of a larger graphic design featuring a diagonal split between a grey upper section and a white lower section.

FINGRID